

- הנתבעים:
1. עזבון המנוח זבן, ת.ז. 1
 2. זבן, ת.ז. 7
 3. זבן, ת.ז. 0
- ע"י ב"כ עו"ד מוחמד דחלה
רח' אבן בטוטה 4 ירושלים 91013
טל': 02-6274070 פקס: 02-6274060

- נ ג ד -

- הנתבעים:
1. מדינת ישראל-משרד הבטחון
 2. צבא הגנה לישראל
- ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז תל-אביב (אזרחי)
רח' הנרייטה סולד 1, תל-אביב, ת.ד. 33475, 64924
טל': 03-6970222 פקס: 03-6918541

כתב הגנה

1. הנתבעים יהיו מיוצגים בתביעה זו ע"י היועץ המשפטי לממשלה ונציגיו וכתובתם למסירת מסמכי בי דין תהא בכתובת ב"כ המפורטת בכותרת כתב ההגנה.
2. א. מוכחשת כל טענה ו/או עובדה שהנתבעים אינם מודים בה במפורש.
ב. כל הטענות בכתב ההגנה נטענות במצטבר ו/או בהשלמה ו/או לחילופין, הכל לפי הקשר הדברים והדבקים.
ג. אין הנתבעים נוטלים על עצמם את עול הראיה ו/או נטל ההוכחה, במקום שעול ו/או נטל זה אינם נוטלים עליהם מפורשות על פי הדין.
3. א. טרם עלה בידי הנתבעים לאתר את כל המידע והמסמכים הרלוונטיים לתביעה.

ב. לפיכך, ומחמת אי ידיעת העובדות לאשורן, יכלול כתב הגנה זה גם טענות עובדתיות חלופיות.

ג. נמשכים המאמצים לאיתור החומר הרלוונטי. אם ימצא חומר רלוונטי ויתעורר הצורך בתיקון כתב ההגנה, תעתור ב"כ הנתבעים לבית המשפט הנכבד בבקשה להתיר תיקון כתב ההגנה.

חלק א' – מבוא - הלחימה במדינת ישראל ובשטחים

4. מזה למעלה מארבע שנים, מספטמבר 2000 ועד היום, נתונה מדינת ישראל למתקפה רצחנית בלתי-פוסקת, משולחת כל רסן וצלם אנוש, של פיגועי טרור, המופנים כלפי ישראלים באשר הם.

פיגועי הטרור הללו מופנים כנגד כל מטרה ישראלית אפשרית, הן כנגד מרכזים אזרחיים, מרכזי קניות ושווקים והן כנגד בסיסים ומתקנים של כוחות הביטחון, במדינת ישראל גופה ובשטחי יהודה ושומרון וחבל עזה (להלן – "השטחים").

פיגועים רצחניים אלו אינם עושים כל אבחנה בין חיילים לאזרחים או בין גברים, נשים וטף.

מאז סוף חודש ספטמבר 2000 ונכון ליום עריכת כתב הגנה זה, מניין הנפגעים הישראלים הבלתי נתפס בפעולות אלו עומד על -

1,041 הרוגים.

7,000 פצועים.

אלפי משפחות שהשכול הכה ומכה בהן, כשלעיתים, באופן אכזרי ובלתי ניתן להבנה, אף יותר מפעם אחת. משפחות אחרות נכחדו לגמרי.

5. המצב השורר בשטחים ובישראל גופה סוכם בפסק הדין בבג"צ 7015/02, 7019/02 עגזרי ואח' נ' המפקד הצבאי לאזור יו"ש, תקדין-עליון 2002 (3) 1021, בהרכב של תשעה שופטים (להלן: "פס"ד עגזרי") –

"מאז סוף חודש ספטמבר 2000 מתנהלת באזורי יהודה והשומרון וחבל עזה לחימה קשה. אין זו פעילות משטרית. זהו סכסוך מזויין."

...

לחימתה של ישראל סבוכה היא. הצד הפלסטיני משתמש, בין השאר, בפצצות-אדם מונחות. מתאבדים אלה מגיעים לכל מקום בו מצויים ישראלים (בתחומי מדינת ישראל ובתחומי הישובים היהודיים באזורי יהודה והשומרון וחבל עזה. הם זורעים הרג ודם בערים ובישובים."

הערה: ההדגשות בציטוטים אינם במקור, אלא אם מצוין אחרת.

ועוד קודם לכן במסגרת ההחלטה בבג"צ 2461/01 כנעאן ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש, תקדין-עליון 2001 (1) 1600 נקבע כי –

"מזה חודשים אחדים שבאזור יהודה ושומרון ובחבל עזה מתרחשים אירועי לחימה-של-ממש."

6. בין אם נגדיר את האירועים כ"סכסוך מזוין" או כ"לחימה של ממש", אין ספק כי מדובר במלחמה. מלחמת התשה יומיומית, אכזרית וקשה מאין כמוה. מלחמה שלא ידענו כמוה עד היום, המתקיימת ללא הפסקה, הן בקו החזית והן בעורף האזרחי.

7. במסגרת לחימה זו, נקטה ונוקטת מדינת ישראל בשורה ארוכה של צעדי התגוננות ולחימה נדרשים, הכרחיים ולגיטימיים על מנת להגן על שלום אזרחיה. פעולות אלו נובעות מכוח זכותה של מדינת ישראל, ככל ישות ריבונית, להגנה עצמית והגנה על אזרחיה. פעולות אלו הינן "פעולות מלחמתיות" לכל דבר ועניין.

וכך אומר בעניין זה ביהמ"ש העליון בפס"ד עג'ורי –

"במאבקה של ישראל כנגד הטרור היא נוקטת – מכוח זכותה להגנה עצמית – במבצעי לחימה מיוחדים... מטרת המבצעים הייתה הכרעת תשתית הטרור הפלסטינית ומניעת הישנותם של פיגועי הטרור. במסגרת פעולות אלה נכנסו כוחות צה"ל לשטחים רבים שהיו בעבר בשליטתו מכוח תפיסה לוחמתית ואשר הועברו בהסכמים לשליטתה (המלאה או החלקית) של הרשות הפלסטינית. הצבא הטיל סגרים וכתרים על אזורים שונים. נאספו כלי נשק וחומרי חבלה. נעצרו מבוקשים. במסגרת מבצעים אלה גויסו כוחות מילואים רבים, הופעלו כלי נשק כבדים (טנקים, נגמ"שים), ובהם מסוקי קרב ומטוסים."

8. לא יכולה להיות כל מחלוקת בדבר נחיצותן הבלתי מעורערת של פעולות אלו. יעילותן של פעולות שונות אלו בהגנה ובשמירה על חיי אדם הוכחה ומוכחת מדי יום ביומו. ולראיה בתור דוגמה, **במרץ 2002** יצא צה"ל במבצע "חומת מגן". ההחלטה על מבצע זה נפלה לאחר רצף של אירועים קשים וקורבנות ישראלים רבים, ששיאם היה הפיגוע במלון "פארק" בנתניה ערב ליל הסדר, בו נהרגו 28 ישראלים ונפצעו 65. בזכות מבצע זה, שהתמקד בתשתיות הטרור בשומרון, וכן מבצעים נוספים ופעולות סיכול שבאו אחריו, הסתמנה ירידה חדה בכמות הפיגועים שיצאו לפועל (ירידה של 50% בכמות פיגועי ההתאבדות שיצאו לפועל בין השנים 2002 ל-2003 וכן ירידה חדה בכמות הפיגועים האחרים).

מאז מבצע חומת מגן הוצאו ממעגל הלחימה **6,964 מחבלים** (חלקם נהרגו ומרביתם נעצרו), ויכול שלעולם לא נדע כמה פיגועים וכמה הרוגים נמנעו בשל כך.

ודוק, האירוע הנטען בכתב התביעה, התרחש לכאורה ביום 11.4.02 – במסגרת מבצע "חומת מגן".

9. לחימה זו לא קלה היא. הכוחות הנלחמים בישראל פועלים ומסתתרים בקרב האוכלוסייה הפלסטינית האזרחית באזור, לרבות במקומות קדושים, בתי-ספר ובתי-חולים. הם זוכים לתמיכת חלק מהאוכלוסייה האזרחית בכלל ותמיכתם של בני משפחה וקרובים בפרט. גם הלחימה עצמה כבר מזמן אינה מנת חלקה של לוחמים גברים. במהלך תקופת הלחימה מסתמנת עלייה משמעותית בשימוש ובמעורבות של נשים וילדים בפעילויות טרור. מאז ספטמבר 2000 ידוע על לפחות 53 מקרים בהם היו מעורבות נשים בפעילות חבלנית עוינת ו-292 קטינים שנטלו בהם חלק.

10. לחימה זו שונה בתכלית השינוי מהאירועים שאירעו עד לספטמבר 2000. אין מדובר עוד באינתיפאדה, התקוממות עממית, הסתות וידווי אבנים. במסגרת פעולות ההגנה על אזרחי מדינת ישראל וחייליה, יוזם צה"ל פעולות התקפיות ותוקף את היעדים המהווים סיכון לשלום של אזרחי ישראל. פעולות התקפיות אלה הינם פעולות מלחמתיות לכל דבר ועניין.

11. צה"ל עושה ככל יכולתו, הן בעת הפעולות בשטח, והן בפיתוח אמצעי לחימה, על מנת שתפחת במידה משמעותית הפגיעה במי שאינו מעורב בלחימה. למרבה הצער, אין לצפות ואין לדרוש שהמלחמה תהיה "סטרילית" לחלוטין ובמהלכה יתכנו, בין היתר, גם פגיעות של מי שאינם מעורבים באופן ישיר בלחימה.

12. ללחימה זו יש גם תוצאות, לעיתים מצערות. אך לא מדינת ישראל, המתגוננת בפני אחת המתקפות הרצחניות בתולדותיה, היא זו שצריכה לשאת בנזקי הצד התוקף אותה. כלל ידוע הוא, ולפיו מתנהלים דיני הלחימה מזה מאות בשנים, כי כל צד נושא באחריות לשלם בגין הנזקים שנגרמו לו, ואחראי לפצות את אזרחיו שלו. מדינת ישראל משלמת מאות מיליונים מדי שנה כפיצוי לאזרחיה הרבים שנפגעו במהלך ארבע השנים האחרונות. רק בשנת 2003 שלמה מדינת ישראל כ-350 מיליון ₪ פיצויים לנפגעי הלחימה. פיצויים שתמשיך לשלם עוד שנים רבות, עד כמה שאת הכאב והשכול הרבים לא ניתן לאמוד במחיר כסף. אך אין מדינת ישראל צריכה, לא מבחינה משפטית, לא מבחינה חוקית, ואולי חשוב יותר – גם לא מבחינה מוסרית, לשאת בנזקי הצד התוקף אותה.

13. ביהמ"ש הנכבד, בבואו לדון בתביעה זו, מתבקש לקרוא בעיון רב את האמור בפרק זה, ולא לנתק עצמו מתמונת המלחמה הכוללת.

ב. טענות מקדמיות:

14. הנתבעים טוענת כי דין התביעה להדחות על הסף ולחלופין להימחק על הסף מן הנימוקים כדלקמן:

א. האירוע דנן, אירע במהלך הלחימה המתמשכת מאז ספטמבר 2000, תוך כדי אירועי לחימה קשים בכל גזרות יהודה והשומרון וחבל עזה, וכמפורט בהרחבה בפרק א' לעיל. הפעולה הנטענת בתביעה היא "פעולה מלחמתית" עפ"י כל קנה מידה ולמדינה פטור מאחריות בגינה בהתאם לסעיפים 1, 5 לחוק הנזיקין האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב – 1952 (תיקון תשס"ב).

ב. למדינה פטור מאחריות בשל פעולה בהרשאה חוקית ובתום לב, כאמור בסעיף 3 לחוק הנזיקין האזרחיים.

ג. התובע מס' 1, "עזבון המנוח זבן" אינו אישיות משפטית ולפיכך אינו כשיר להגיש תביעה זו. בנסיבות אלה דין התביעה – ככל שהיא מתייחסת לתובע מס' 1 – להידחות או להימחק על הסף.

ד. הנתבע מס' 2 אינו אישיות משפטית הניתנת לתביעה אזרחית ודין התביעה כנגדו להימחק או להדחות על הסף. הנתבעת בתביעה זו הינה הנתבעת 1, והיא בלבד.

ה. לא קוימו הוראות חוק הירושה ו/או תקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד – 1984 לעניין תביעה ע"י יורשים או נציגיהם ו/או לא צורפו כל יורשיו של המנוח פארס ענאד זבן (להלן – המנוח).

ו. אין ראיה מספקת בכתב התביעה לכך שהתובעים מס' 2 ו-3 הם אכן היורשים האמיתיים והנכונים של המנוח. לא צורף מסמך מהותי המעיד על כך.

ז. לכתב התביעה לא צורפה חוות דעת כדרישת תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984 (להלן: "התקנות"). משלא צורפה חוות דעת מנועים התובעים מלהוכיח כל עניין שברפואה ובכלל זה הסיבות שהביאו למותו הנטען של המנוח ובכלל זה למותו ע"י מי מכוחות הביטחון של הנתבעים.

ח. לא קוימו לגבי כתב התביעה הוראות תקנות סדר הדין האזרחי, בין היתר, כמפורט לעיל.

15. מבלי לפגוע בכלליות טענותיהם דלעיל, מוסיפים הנתבעים וטוענים לגופה של התביעה כדלקמן:

א. אם יוכחו נסיבות לפיהן בוצעו מעשי תקיפה כלפי המנוח, הרי שהנתבעים טוענים כי לא אישרו, לא אישרו ואין הם מאשרים מעשי תקיפה אלו ולא התירו ביצועם.

ב. אין בטענה כלשהי מטענות הנתבעים בכתב הגנה זה משום אישרור של מעשים אלה ו/או פגיעה בטענה דלעיל.

ג. מוכחשת אחריות כלשהי של הנתבעים, בין ישירה ובין שילוחית.

ג. טענות לגופה של התביעה:

16. מוכחש הנטען בסעיף 2 לכתב התביעה. מוכחשת זכותם של התובעים לטעון טענות עובדתיות חלופיות.

17. מוכחש מחוסר ידיעה הנטען בסעיף 3 לכתב התביעה. הנתבעים חוזרים על טענותיהם בסעיף 14 לעיל.

18. מוכחש מחוסר ידיעה הנטען בסעיף 4 לכתב התביעה.

19. א. הנתבעים מודים באחריותם למעשי ו/או מחדלי חיילי צה"ל אשר נעשו במסגרת מילוי תפקידם כדין, בגדר סמכות חוקית ובהתאם להרשאה חוקית, ותוך אי חריגה מן הפקודות, ההוראות והנהלים, ולמעט מעשי תקיפה אותם לא אישרו ולא אישרו.

ב. בכפוף לאמור בס"ק א' לעיל, מוכחש הנטען בסעיפים 5 ו-6 לכתב התביעה.

20. א. מוכחש הנטען בסעיפים 7-11 לכתב התביעה.

ב. מוכחשת קבילות העתק מסמך **המתיימר להיות** העתק תעודת רשמית: מוכחשת קבילות תעודת הפטירה שצורפה כנספח א' לכתב התביעה.

ויוזגש, בהתאם לסעי' 8(א) לצו שעת חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית) (שטחי המועצה הפלסטינית -עזרה משפטית בענינים אזרחיים), התשנ"ט-1999 :

"תעודה וכל מסמך רשמי אחר שהוציאה רשות מוסמכת בשטחי המועצה הפלסטינית (להלן בסעיף זה - תעודה), יראו אותה כ"תעודה ציבורית" לענין סימן ד' לפרק ב' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, ובלבד שאושרו בידי הממונה".

למותר לציין, כי גם מחמת העדר אישור הממונה על העזרה המשפטית כהגדרתו על פי הדין, מוכחשת קבילות המסמך דלעיל.

ג. מוכחש, כי המנוח נפגע מירי של כוחות הביטחון ו/או חיילי צה"ל ו/או מי מטעם הנתבעים כנטען.

ד. לחילופין מוכחש כל קשר סיבתי בין פגיעתו של המנוח לבין כוחות הביטחון ו/או האירוע נשוא כתב התביעה.

ה. הנתבעת תוסיף ותטען כי במועד האירוע נשוא התביעה בוצעה פעילות צבאית יזומה בג'נין- במסגרת מבצע חומת מגן-וזאת בעקבות גל פיגועי טרור רצחני שהגיע לשיאו במרץ 2003.

מטרת מבצע חומת מגן הייתה לסכל את תשתיות הטרור לרבות תפיסת ומעצר מחבלים, תפיסת והחרמת כלי נשק ואמצעי לחימה, חשיפת והשמדת מתקני טרור, מעבדות חבלה, מפעלי ייצור נשק ומתקני מסתור.

במועדים הרלבנטיים לתביעה התמקדה פעולת צה"ל בג'נין, בשל היותה "בירת המתאבדים" ולאור העובדה שפעלה בה תשתית טרור חסרת תקדים בהיקפה וממנה יצאו פיגועים רבים. במהלך הפעולה הצבאית התנהלה לחימה קשה נגד פעילי הטרור אשר הניחו במחנה אלפי מלכודים ומטעני חבלה, עשו שימוש באמצעי לחימה רבים, פעלו מתוך בתים אזרחיים ותוך ניצול חסות האוכלוסייה האזרחית לרבות הפעלת ילדים ונשים, ואף השתמשו באמבולנסים לפעילות טרור.

הלחימה בג'נין גבתה מחיר כבד- 23 חיילים הרוגים- המספר הגבוה ביותר של נפגעים בצה"ל במסגרת הלחימה במבצע "חומת מגן". הדבר מעיד יותר מכל על תנאי הלחימה הקשים ועל הסיכון שבו היו נתונים כוחות צה"ל.

אם נפגע המנוח מירי חיילי צה"ל במסגרת פעולה צבאית זו- דבר המוכחש כשלעצמו- הרי שהוא נפגע במסגרת פעולה מלחמתית, ומשכך ממילא עומד למדינה פטור מאחריות בנזיקין כאמור בסעיף 14 לעיל.

22. א. מוכחש הנטען בסעיפים 20-24 לכתב התביעה שכותרתם "נטל הראיה".
- ב. הנתבעים טוענים כי אין להחיל את הכלל "הדבר מדבר בעדו" ו/או הכלל "הדבר מסוכן" ו/או כלל דומה בנסיבות העניין.
- ג. מוכחשת הטענה כי הנתבעים גרמו לתובעים נזק ראייתי כלשהו.
- ד. הנתבעים טוענים כי דין הטענה בדבר היפוך הנטל להידחות גם מחמת שלא נטענו בכתב התביעה כל העובדות שביסוד טענות אלה.
- ה. מוכחשת התקיימות כל אחד ואחד מהתנאים להחלת הכללים הנ"ל בנסיבות המקרה.
- ו. הנתבעים טוענים כי אין להחיל כללים אלה כלפי נתבע שלא היה במקום ו/או אין ולא הייתה לו ידיעה טובה יותר מלתובע את עובדות המקרה.
- ז. הנתבעים טוענים כי אין להחיל כללים אלה מקום בו אין התובע תובע ישירות את מי שבידיו הייתה בפועל הידיעה לגבי נסיבות האירוע (המוכחש).
- ח. הנתבעים אף מוסיפים וטוענים כי אין להחיל כללים אלה גם מאחר שהתובעים מפרטים את גרסתם בכתב התביעה.
- ט. הנתבעים טוענים כי על התובעים הנטל להוכיח תביעתם עד תום.
- י. הנתבעים מוסיפים וטוענים כי אם יתברר כי חקירת האירוע נמנעה ו/או סוכלה ו/או נפגעה ו/או הופרעה עקב מעשה ו/או מחדל של התובעים, לרבות אי הגשת תלונה ו/או המניעות ממתן עדות ו/או השתהות במתן עדות ו/או בהגשת תלונה, הרי שיש לזקוף זאת לחובתם של התובעים ו/או להסיק המסקנות המתבקשות מכך, לרבות אי החלת הכללים הראיתיים הנ"ל.
- יא. ממילא, מתקיימות בנסיבות התובענה הוראות סעי' 5א' חוק הנזיקין האזרחיים [אחריות המדינה], התשי"ב - 1952 (תיקון התשס"ב), לפיהן:
- "הוראות סעיפים 38 ו - 41 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] לא יחולו בדיון בתובענה, ואולם רשאי בית המשפט לקבוע כי יחולו הוראות סעיפים אלה אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין ומטעמים שיירשמו".
23. א. מוכחש הנטען בסעיף 25 לכתב התביעה על כל סעיפי המשנה שבו.

- ב. מוכחשים כל המעשים והמחדלים המפורטים בסעיף 25 לכתב התביעה.
- ג. הנתבעים מודים באחריותם למעשי ו/או מחדלי חיילי צה"ל אשר נעשו במסגרת מילוי תפקידם כדין, בגדר סמכות חוקית ובהתאם להרשאה חוקית, ותוך אי חריגה מן הפקודות, ההוראות והנהלים.
- ד. הנתבעים טוענים כי על התובעים לפרט מהן החובות החקוקות הנתענות בסעיף 25 לכתב התביעה ובהעדר פירוט טוענים הנתבעים כי יש למחוק את המילים "הפרת חובות שבחוק.." בסעיף 25 לכתב התביעה.
24. א. מוכחש הנתען בסעיף 26 לכתב התביעה.
- ב. כל דרישה מצד התובעים צריך שתעשה על פי סדרי הדין החלים על התביעה דנן.
- ג. מוכחשת זכותם של התובעים לטעון טענות עובדתיות חלופיות.
25. א. הנתבעים מודים באחריותם למעשי ו/או מחדלי חיילי צה"ל אשר נעשו במסגרת מילוי תפקידם כדין, בגדר סמכות חוקית ובהתאם להרשאה חוקית, ותוך אי חריגה מן הפקודות, ההוראות והנהלים, ולמעט מעשי תקיפה אותם לא אישרו ולא אישרו.
- ב. בכפוף לאמור בס"ק א' לעיל, מוכחש הנתען בסעיף 27 לכתב התביעה.
26. א. מוכחש הנתען בסעיף 28 לכתב התביעה על כל סעיפי המשנה שבו.
- ב. מוכחשים כל המעשים והמחדלים המפורטים בסעיף 28 לכתב התביעה.
- ג. הנתבעים מודים באחריותם למעשי ו/או מחדלי חיילי צה"ל אשר נעשו במסגרת מילוי תפקידם כדין, בגדר סמכות חוקית ובהתאם להרשאה חוקית, ותוך אי חריגה מן הפקודות, ההוראות והנהלים.
- ד. הנתבעים טוענים כי על התובעים לפרט מהן החובות החקוקות הנתענות בסעיף 28 לכתב התביעה ובהעדר פירוט טוענים הנתבעים כי יש למחוק את המילים "הפרת חובה חקוקה שלהם" בסעיף 28 לכתב התביעה.
27. מבלי לפגוע בכל הנתען בכתב הגנה זה טוענים הנתבעים במצטבר ו/או בהשלמה ו/או לחילופין לפי העניין כי:

- א. אינם חבים כלל בנוזיקין, בין באחריות ישירה ובין באחריות שילוחית; ו/או -
- ב. מוכחשת אחריות כלשהי, בין ישירה ובין שילוחית של הנתבעים למעשים ו/או למחדלים הנתענים והמוכחשים; ו/או -
- ג. מוכחשת פגיעה כלשהי במנוח, ולחילופין מוכחש כל קשר בין פגיעה שכזו לבין חיילי צה"ל.
- ד. מוכחש כי המנוח נורה ולחילופין כי נורה ע"י חיילי צה"ל.
- ה. מבלי לפגוע באמור לעיל, מוכחשת הפרת חובת זהירות כלפי המנוח בנסיבות המקרה; ו/או -
- ו. המנוח נפגע, אם בכלל, בנסיבות להן אין כל קשר עם הארוע ו/או עם הנתבעים ו/או עם מי שהנתבעים נושאים באחריות בגין מעשיו ו/או מחדליו; ו/או -
- ז. אין קשר סיבתי עובדתי ו/או משפטי בין המעשים ו/או המחדלים הנתענים והמוכחשים של הנתבעים ו/או מי מטעמם לבין הארוע ו/או הפגיעה ו/או הנזקים הנתענים והמוכחשים ו/או כי קשר זה ניתק ע"י מי שאין לנתבעים לגביו שליטה ו/או קשר.

28. הנתבעים מוסיפים וטוענים כי:

- א. לחילופין, האירוע ארע במסגרת אכיפת הסדר הציבורי בנסיבות המתוארות בסעיפים 145-148 לחוק העונשין ו/או בנסיבות מעין אלו, וגם עקב כך אין הנתבעים נושאים באחריות לנזקים הנתענים והמוכחשים. ו/או -
- ב. לחיילי צה"ל ו/או לכוחות הביטחון היה החשד ו/או החשש הממשיים ו/או הסבירים כי המנוח ו/או אדם אחר ביצע, מבצע, סייע לבצע, ניסה לבצע ו/או בדרכו לבצע פשע שטמונה בו סכנה ממשית לחייו ו/או לשלמות גופו של אדם; ו/או -
- ג. חיילי צה"ל ו/או כוחות הביטחון נקלעו לסכנה מוחשית של פגיעה בחייהם ו/או לסכנת חיים ממשית, ולחילופין, האמינו באופן סביר כי הם בסכנה כזו.

29. אם יתברר כי המנוח אכן נפגע ע"י חיילי צה"ל ו/או כוחות הביטחון, טוענים הנתבעים במצטבר ו/או בהשלמה ו/או לחילופין, מבלי לפגוע בטענה כלשהי מטענותיהם בכתב הגנה זה ומבלי שהדבר יהווה הודאה בטענה או בעובדה כלשהי ומבלי שהדבר יהווה אישור ו/או אישורו, כי:

- א. המנוח נפגע, אם בכלל, ממעשה שהוא פעולה מלחמתית ו/או ממעשה שהוא מעשה צבאי שבוצע מתוך צורך צבאי. ו/או -
- ב. פעולות החיילים ו/או כוחות הביטחון היו סבירות ונועדו להגן על עצמם ו/או על אחרים מפני שימוש בכח שלא כדין; ו/או -
- ג. פעולות הנתבעים ו/או שלוחיהם היו סבירות ונועדו לשם קיום החוק, הסדר הציבורי והביטחון; ו/או -
- ד. לחיילי צה"ל ו/או כוחות הביטחון ו/או אזרחי המדינה ותושביה נשקפה סכנת חיים ממשית ו/או הם האמינו באופן סביר כי נשקפת להם סכנת חיים; ו/או -
- ה. חיילי צה"ל ו/או כוחות הביטחון פעלו כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייהם ו/או בגופם שלהם ו/או של זולתם ו/או מתוך חשש כן וסביר לתקיפה שכזו; ו/או -
- ו. מעשה התקיפה (המוכחש) נעשה כאקט של הגנה עצמית כדי להגן על חיילים ו/או אנשי כוחות הביטחון ו/או על אדם אחר מפני שימוש בכוח שלא כדין מצד המנוח ו/או אחרים.
- ז. פעולות חיילי צה"ל ו/או כוחות הביטחון לא חרגו ממידת הנחיצות הסבירה לאותן מטרות, והיחס בין הנזק שנגרם, אם בכלל, ובין הנזק שביקשו למנוע היה סביר; ו/או -
- ח. החיילים ו/או כוחות הביטחון פעלו תוך כדי ביצוע הוראות כדין; ו/או -
- ט. פעולותיהם של הנתבעים ו/או פעולות מי מטעמם נעשו במידת הסבירות הראויה תוך נקיטת האמצעים הנדרשים ובאופן מיומן ע"י בעלי תפקיד מיומנים ו/או מתודרכים; ו/או -
- י. פעולותיהם של הנתבעים ו/או פעולות מי מטעמם נעשו כדין, בתחום הסמכות כדין, או בתום לב ומתוך סברה כי הפעולה נעשית בתחום הסמכות כדין; ו/או -
- יא. פעולותיהם של הנתבעים ו/או פעולות מי מטעמם נעשו כדין ובתחום ההרשאה החוקית; ו/או -

- יב. פעולותיהם של הנתבעים ו/או פעולות מי מטעמם נעשו בזהירות ובשיקול דעת וללא יכולת לצפות את פגיעתו, אם בכלל, של המנוח כתוצאה מפעולות אלה; ו/או -
- יג. פעולותיהם של הנתבעים ו/או פעולות מי מטעמם נעשו בהתאם להנחיות, להוראות ולאזהרות לגבי כל אמצעי הביטחון שיש לנקוט לגבי שימוש בנשק ופעולה בנסיבות המקרה; ו/או -
- יד. אם נפגע המנוח, דבר המוכחש, הרי שנפגע עקב מעשה אסור ו/או בלתי חוקי שלו ו/או של אחרים; ו/או -
- טו. אשמים (המוכחש) של הנתבעים ו/או של מי מטעמם נגרם עקב התנהגות המנוח ו/או אחרים; ו/או -
- טז. עילתו (המוכחשת) של המנוח הינה בת עוולה ועל כן אין המנוח ו/או התובעים זכאים לסעד ו/או מן הראוי שבית המשפט הנכבד לא יושיט להם סעד; ו/או -
- יז. המנוח נפגע, אם בכלל, כשהוא ביצע או עמד לבצע ו/או ביצע זה מקרוב ו/או היה קיים יסוד סביר להניח כי ביצע ו/או עמד לבצע ו/או כי הוא מבצע פשע ו/או מעשה מסוכן ו/או אסור, בין לבד ובין ביחד עם אחרים.
30. לחילופין ובכפוף לאמור, טוענים הנתבעים, מבלי לפגוע בטענותיהם לעיל, כי הפגיעה הנטענת והמוכחשת במנוח אירעה כתוצאה מרשלנותו הבלעדית ו/או הניכרת ו/או התורמת ו/או מחוסר זהירותו ו/או מהפרת חובות חקוקות של המנוח אשר התבטאו, בין היתר, במעשים ו/או במחדלים הבאים, במצטבר ו/או באופן חלופין, לפי הענין;
- א. תקף את חיילי צה"ל ו/או כוחות הבטחון ו/או אחרים ו/או איים עליהם ו/או -
- ב. נטל חלק בפעילות עויינת ו/או -
- ג. הפריע לתנועה ו/או איים על המשתמשים בדרך ו/או -
- ד. נשא נשק חם או קר ו/או סבב תוך שנראה כאילו הוא נושא נשק כזה ו/או -
- ה. נמלט ו/או ניסה להימלט ממעצר ו/או מעיכוב ו/או מחיפוש ו/או ניסה לפרוץ מחסום ו/או -
- ו. נהג בניגוד להוראות הקיימות ו/או בניגוד להוראות ו/או האזהרות שניתנו על ידי חיילי צה"ל ו/או כוחות הביטחון; ו/או -

- ז. לא נהג כפי שאדם זהיר ו/או סביר ו/או בר-דעת ו/או תם לב היה נוהג בנסיבות הענין ו/או לא נקט בכל האמצעים שהיה חייב ו/או יכול היה לנקוט בנסיבות המקרה; ו/או -
- ח. לא נקט אמצעי זהירות כנדרש ו/או לא עשה את כל שיכול היו לעשות למניעת הפגיעה ו/או הנזק הנטענים והמוכחשים; ו/או -
- ט. חשף את עצמו לסיכונים במודע ו/או כשהיה עליו להיות מודע להם; ו/או -
- י. צפה או צריך היו לצפות שיפגע; ו/או -
- יא. נהג ברשלנות ו/או בחוסר זהירות ו/או בניגוד למקובל בנסיבות ו/או באירועים מסוג זה; ו/או -
- יב. סיכן את חיילי צה"ל ו/או כוחות הביטחון ו/או אזרחים ו/או אחרים ו/או -
- יג. הפריע לחיילי צה"ל ו/או כוחות הביטחון במילוי תפקידם; ו/או -
- יד. סייע למי שביצע אחד המעשים ו/או המחדלים שפורטו לעיל; ו/או -
- טו. התעלם מהוראות חיילי צה"ל ו/או כוחות הביטחון, מקריאות לעצור ו/או מאזהרות ו/או -;
- טז. שהה ו/או סבב יחד עם חמושים ו/או מפירי חוק וסדר ו/או מי שתקפו את חיילי צה"ל ו/או כוחות הביטחון ו/או אחרים ו/או לא התרחק מהם; ו/או -
- יז. לא פינה את המקום ו/או לא התרחק מהמקום בו היו הפרות סדר ו/או מהומות ו/או התפרעויות ו/או ממקום הארוע; ו/או -
- יח. הפר עוצר ו/או סגר ו/או הגבלות תנועה שהוטלו ע"י כוחות הביטחון; ו/או -
- יט. סייע למתפרעים ו/או למחבלים ו/או למיידים אבנים ו/או לאחרים ו/או נתן להם מחסה בביתו ו/או בחצריו; ו/או -
- א. לחילופי חילופין, במעשיו ו/או במחדליו של המנוח ו/או של אחרים, לרבות אלה שפורטו בסעיף לעיל, הם גרמו לניתוק כל קשר סיבתי עובדתי ו/או משפטי בין הנתבעים ו/או מי מטעמם לבין האירוע ו/או הנזק הנטענים והמוכחשים.

ז. הנתבעים טוענים כי התובעים לא תמכו את טענותיהם בדבר הנזק המיוחד שנגרם להם בעקבות האירוע נשוא התביעה, והמוכחש כשלעצמו, במסמכים ו/או בקבלות המהווים מסמכים מהותיים לתביעה, ועל כן דינו של ראש נזק זה להימחק.

35. הנתבעים טוענים כי אם יתברר שהתובעים קיבלו ו/או יקבלו ו/או זכאים לקבל ו/או היו זכאים לקבל סכומים כלשהם ו/או טובות הנאה אחרות מכל גוף ו/או מקור כלשהו כתוצאה מהאירוע, לרבות ממוסדות "הרשות הפלסטינית", יהיה על בית המשפט הנכבד לקחת זאת בחשבון בעת שומת הנזק, אם יוכח.

36. שום דבר מן האמור בכתב הגנה זה, אין לראות בו משום אישור ו/או אישור ו/או נטילת חבות ישירה ו/או שילוחית ו/או הצדקה למעשים ו/או למחדלים (אם נעשו שלא כדין), או משום הודאה בקיום הארוע ו/או הנזק ו/או המעשים והמחדלים הנטענים.

37. אין בטענה כלשהי מטענות הנתבעים בכתב הגנה זה משום ויתור על טענה אחרת של הנתבעים ו/או פגיעה בטענה שכזו.

38. הנתבעים מודים בסמכותו של בית משפט נכבד זה.

39. מוכחש הנטען בסעיף 33 לכתב התביעה.

אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד למחוק את התביעה על הסף ו/או לדחותה על הסף ולגופה ולחייב את התובעים לשלם לנתבעים הוצאות המשפט, לרבות שכ"ט עו"ד ומע"מ כדין, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום מתן פסק הדין ועד ליום התשלום בפועל.

אילת שלון, עו"ד
סגן לפרקליט מחוז תל-אביב (אזרחי)

פמת"א : ט/6523/04

א.ש. 508627